

УГОДА

між Урядом України та Урядом Турецької Республіки про взаємне сприяння та захист інвестицій

Уряд України та Уряд Турецької Республіки, які надалі іменуються "Договірні Сторони":

бажаючи сприяти поглибленню економічного співробітництва між ними, зокрема у зв'язку з інвестиціями інвесторів держави однієї Договірної Сторони на території держави іншої Договірної Сторони;

визнаючи, що угода щодо режиму, який надається таким інвестиціям, стимулюватиме приплив капіталу і технологій та економічний розвиток Договірних Сторін;

погоджуючись з тим, що справедливий та рівноправний режим інвестування є бажаним для підтримки стійкої структури для інвестицій та сприятиме найбільш ефективному використанню економічних ресурсів та покращуватиме рівень життя;

переконані, що зазначені цілі можуть бути досягнуті без шкоди для здоров'я, безпеки та навколишнього середовища, а також із урахуванням міжнародно-правових стандартів захисту трудових прав;

та вирішивши укласти угоду про взаємне сприяння та захист інвестицій;

домовились про наступне:

Стаття 1

Визначення

Для цілей цієї Угоди:

1. Термін "інвестиція" означає будь-який вид активів, пов'язаних з комерційною діяльністю, з метою встановлення довгострокових економічних відносин відповідно до внутрішнього законодавства на території держави Договірної Сторони, а також активів, що мають ознаки інвестицій¹, включаючи фінансові зобов'язання або зобов'язання за іншими ресурсами, очікування чергового приросту прибутку, прийняття ризиків, внески у тривалий економічний розвиток та включає, зокрема, але не виключно:

(а) рухоме та нерухоме майно, як і будь-які інші права, такі як застави, права утримання, забезпечення по позиці або інші подібні права, як визначено відповідно до внутрішнього законодавства однієї із Договірних Сторін, на території якої майно знаходиться;

(б) реінвестовані прибутки, грошові вимоги або будь-які інші права, що мають фінансову цінність та пов'язані з інвестицією;

(с) акції, цінні папери або будь-яку іншу форму участі у компаніях;

(д) права на промислову та інтелектуальну власність, зокрема, патенти, промислові зразки, технічні процеси, а також товарні знаки, гудвіл та ноу-хау;

¹ Якщо актив не має ознак інвестицій, такий актив не визнається інвестицією, незалежно від його форми.

(е) комерційні концесії, надані згідно з законодавством або контрактом, включаючи концесії на природні ресурси.

2. Термін "інвестор" означає:

(а) фізичні особи, які мають громадянство держави однієї з Договірних Сторін відповідно до їх національного законодавства;

(б) компанії, корпорації, фірми чи бізнес-партнерства, засновані або створені відповідно до чинного національного законодавства держави однієї з Договірних Сторін, а також мають власні зареєстровані офіси із значною комерційною діяльністю на території цієї Договірної Сторони; той, хто здійснює інвестиційну діяльність на території держави іншої Договірної Сторони.

3. Термін "доходи" означає суми, одержані внаслідок інвестиції, та включає зокрема, але не виключно, прибуток, відсоток, приріст капіталу, роялті, плату за послуги та дивіденди.

4. Термін "територія" означає:

(а) стосовно Турецької Республіки: сухопутну територію, внутрішні води, територіальні води та повітряний простір над ними, а також морські райони, над якими Туреччина здійснює свої суверенні права або юрисдикцію з метою розвідки, експлуатації та збереження природних ресурсів живої чи неживої природи відповідно до міжнародного права.

(б) стосовно України: сухопутну територію, внутрішні води, територіальні води та повітряний простір над ними, а також виключну морську економічну зону та континентальний шельф за межами територіальних вод, відносно яких вона здійснює юрисдикцію та суверенні права згідно національним законодавством і міжнародним правом, що застосовується.

Ця Угода не застосовується до територій, які є невід'ємними частинами території України, але перебувають під іноземною окупацією до відновлення Україною повного та ефективного контролю над ними.

Стаття 2 **Сфера застосування**

1. Ця Угода застосовується до інвестицій, здійснених інвесторами держави однієї Договірної Сторони на території держави іншої Договірної Сторони, відповідно до їх внутрішнього законодавства, як до, так і після набрання цією Угодою чинності. Але ця Угода не застосовується до будь-якого спору пов'язаного з інвестицією, який виник до набрання чинності цією Угодою.

2. Підтверджується, що ніщо в цій Угоді не застосовується до інвестицій, здійснених інвесторами Договірної Сторони, порушуючи чинне законодавство однієї із або обох Договірних Сторін.

3. Ця Угода заміняє Угоду між Україною та Турецькою Республікою про взаємне сприяння та захист інвестицій, підписану 27 листопада 1996 року в м. Анкара (Турецька Республіка), яка припиняє свою дію з дати набрання чинності цією Угодою. Спори, передані до арбітражного суду

після дати набрання чинності цією Угодою, вирішуються відповідно до положень цієї Угоди.

Стаття 3 **Сприяння та захист інвестицій**

1. Кожна з Договірних Сторін на її території, наскільки це можливо, сприяє інвестиціям з боку інвесторів держави іншої Договірної Сторони, відповідно до свого внутрішнього законодавства.

2. Інвестиції інвесторів держави будь-якої Договірної Сторони, згідно з мінімальним стандартом режиму відповідно до міжнародного права, користуються справедливим і рівним ставленням та отримують повний захист і безпеку на території іншої Договірної Сторони. Жодна із Договірних Сторін у будь-якій мірі не обмежує управління, підтримання, використання, розробку, отримання прибутків, збільшення обсягів, продаж, ліквідацію або розпорядження своїми інвестиціями необґрунтованими або дискримінаційними заходами.

Стаття 4 **Режим інвестування**

1. Кожна Договірна Сторона допускає на територію своєї держави інвестиції на умовах не менш сприятливих ніж ті, які вона надає в подібних ситуаціях інвестиціям інвесторів будь-якої третьої держави, в рамках свого внутрішнього законодавства.

2. Кожна Договірна Сторона надає таким інвестиціям режим, який є не менш сприятливим ніж той, що надається в подібних ситуаціях інвестиціям своїх власних інвесторів або інвестиціям інвесторів будь-якої третьої держави з метою управління, підтримання, використання, розробки, отримання прибутків, збільшення обсягів, продажу, ліквідації або розпорядження своїми інвестиціями.

3. У рамках свого національного законодавства Договірні Сторони доброзичливо розглядають заявки на в'їзд та тимчасове перебування громадян будь-якої держави Договірної Сторони, які збираються приїхати на територію держави іншої Договірної Сторони у зв'язку з інвестиційною діяльністю.

4. (a) Положення цієї статті не зобов'язують одну Договірну Сторону поширювати на інвесторів держави іншої Договірної Сторони пільги від будь-якого режиму, преференції або привілеї, які можуть бути надані першою Договірною Стороною на підставі будь-якої міжнародної угоди, які повністю або в основному стосуються оподаткування.

(b) Положення цієї Угоди щодо недискримінаційного, національного режиму або режиму найбільшого сприяння не застосовуються до всіх існуючих або майбутніх переваг, що надаються будь-якою Договірною Стороною в силу її членства або зв'язку з митним, економічним чи валютним союзом, спільним ринком або зоною вільної торгівлі, а також до громадян або власних компаній держав Договірних Сторін, компаній

держав членів такого союзу, спільного ринку або зони вільної торгівлі або будь-якою третьою державою.

(с) Режим найбільшого сприяння передбачений пунктами 1 і 2 поширюється на інвесторів та інвестиції третіх держав щодо положень, які стосуються вирішення інвестиційних спорів, передбачених цією Угодою, або іншими міжнародними угодами, укладеними Договірною Стороною з третьою державою.

(d) Положення статті 3 і 4 цієї Угоди не зобов'язують держави Договірних Сторін надавати, відповідно до їх національного законодавства, інвестиціям інвесторів іншої Договірної Сторони такий само режим, який вона надає інвестиціям своїх власних інвесторів, у зв'язку з придбанням земельних ділянок, нерухомості чи майнових прав.

Стаття 5

Загальні виключення

1. Ніщо в цій Угоді не перешкоджає Договірній Стороні приймати, підтримувати чи здійснювати будь-які недискримінаційні правові заходи щодо:

(a) розроблення і застосування заходів для захисту прав людини, тваринного чи рослинного світу, здоров'я або довкілля;

(b) заходів, пов'язаних із збереженням живих, неживих або вичерпних природних ресурсів.

2. Ніщо в цій Угоді не повинно тлумачитись як таке, що:

(a) зобов'язує Договірні Сторони надавати або давати доступ до інформації, розкриття якої протирічить власним інтересам безпеки;

(b) перешкоджає будь-якій Договірній Стороні вживати будь-які заходи, які вважаються необхідними для захисту власних інтересів безпеки:

(i) таких як, торгівля зброєю, боєприпасами та знаряддями війни, а також інші операції з товарами, матеріалами, послугами та технологіями, що безпосередньо або опосередковано пов'язані з цілями їхньої поставки до військових або інших органів безпеки,

(ii) що прийняті під час військових дій або інших надзвичайних ситуацій у міжнародних відносинах,

(iii) у зв'язку із здійсненням національної політики або міжнародних угод, що стосуються нерозповсюдження ядерної зброї або інших ядерних вибухових пристроїв; або

(с) перешкоджає будь-якій Договірній Стороні, відповідно до її зобов'язань за Статутом Організації Об'єднаних Націй, підтримувати міжнародний мир і безпеку.

Стаття 6

Експропріація та компенсація

1. Інвестиції не будуть експропрійовані, націоналізовані або піддані, безпосередньо або опосередковано, заходам, які мають ефект

еквівалентний націоналізації чи експропріації (далі – експропріація), за виключенням тих випадків, коли це зроблено в суспільних інтересах, на недискримінаційній основі, за умови негайної, адекватної та ефективної компенсації згідно з належною правовою процедурою та на принципах режиму, визначеного статтею 3 цієї Угоди.

2. До непрямой експропріації не відносяться недискримінаційні правові заходи, які розроблені та застосовуються для загального добробуту, а саме здоров'я, безпеки та захисту навколишнього природного середовища.

3. Компенсація повинна бути еквівалентна ринковій вартості експропрійованої інвестиції, до моменту здійснення експропріаційних заходів або до того, як про це стало відомо. Компенсація повинна бути виплачена без затримки та вільно переказуватись, як це вказано в пункті 2 статті 8 цієї Угоди.

4. Компенсація виплачується у вільно конвертованій валюті, в тому випадку, якщо виплата компенсації затримується, компенсація повинна включати в себе відповідну відсоткову ставку від дати початку експропріації до дати виплати.

Стаття 7

Компенсація за втрати

1. Інвесторам держави кожної Договірної Сторони, чії інвестиції зазнали втрат на території держави іншої Договірної Сторони внаслідок війни, повстання, громадського безладдя або інших подібних подій, надаватиметься цією іншою Договірною Стороною режим, який є не менш сприятливим, ніж той, що надається своїм власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої країни, в залежності від того який є найбільш сприятливим, що надається відносно будь-яких заходів, які приймаються у зв'язку з такими втратами.

2. Без шкоди для положень пункту 1, інвесторам держави однієї Договірної Сторони, які під час будь-яких подій, згаданих у цьому пункті, зазнають втрат на території іншої Договірної Сторони, які виникають внаслідок:

(а) реквізиції власності інвесторів збройними силами держави або її владою;

(б) руйнування власності інвесторів збройними силами держави або її владою, яке не було викликане воєнними діями або не вимагалось необхідністю ситуації;

надається відповідне швидке, адекватне та справедливе відшкодування чи компенсація. Відповідні платежі здійснюються у вільно конвертованій валюті.

Стаття 8 Репатріація та перекази

1. Кожна Договірна Сторона гарантує сумлінне виконання всіх переказів, які стосуються інвестицій, вільно та без необґрунтованої затримки на свою територію та за її межі. Такі перекази включають:

(a) початковий капітал або додаткові суми для підтримки або збільшення інвестицій;

(b) доходи;

(c) надходження від продажу або ліквідації всієї інвестиції або будь-якої її частини;

(d) компенсацію відповідно до статті 6 та 7 цієї Угоди;

(e) відшкодування і відсоток від позик, пов'язаних з інвестуванням;

(f) заробітну плату та інші винагороди, одержані громадянами однієї Договірної Сторони, які отримали на території іншої Договірної Сторони відповідний дозвіл на роботу, пов'язану з інвестиційною діяльністю;

(g) платежі, що виникли внаслідок інвестиційних спорів.

2. Перекази здійснюються у конвертованій валюті, в якій інвестиція була здійснена, або в будь-якій конвертованій валюті за курсом обміну, що діє на день здійснення переказу, якщо інше не передбачено угодою між інвестором та Договірною Стороною, що приймає інвестицію.

3. Якщо у виняткових обставинах, платежі та рух капіталу наносять або загрожують завдати серйозну шкоду платіжному балансу, кожна Договірна Сторона може тимчасово обмежити перекази, за умови, що такі обмеження носять недискримінаційний характер і запроваджені на обґрунтованій підставі.

Стаття 9 Суброгація

1. Якщо одна із Договірних Сторін надає державне страхування або інші гарантії захисту інвестиціям своїх власних інвесторів проти некомерційних ризиків відповідно до національного законодавства і, якщо інвестор держави цієї Договірної Сторони погодився на таке страхування, будь-яка суброгація страхувальника, яка відповідає умовам, зазначеним в страховій угоді між інвестором і страхувальником, повинна бути визнана іншою Договірною Стороною.

2. Страхувальник має право, в силу суброгації, здійснювати права і забезпечувати вимоги такого інвестора, та бере на себе зобов'язання, пов'язані з інвестицією. Суброгаційні права та вимоги не повинні перевищувати прав і вимог інвестора.

3. Спори між Договірними Сторонами та страхувальником повинні вирішуватись відповідно до положень статті 10 цієї Угоди.

Стаття 10

Вирішення спорів між однією Договірною Стороною та інвестором держави іншої Договірної Сторони

1. Ця стаття застосовується до спорів між однією Договірною Стороною та інвестором держави іншої Договірної Сторони стосовно можливого порушення зобов'язань першою в рамках цієї Угоди, що тягне за собою витрати та збитки для інвестора або його інвестицій.

2. Інвестор повідомляє у письмовій формі Договірну Сторону, що приймає інвестиції, про наявність спорів, що виникають з інвестиційної діяльності між Договірною Стороною та інвестором держави іншої Договірної Сторони, включаючи детальну інформацію щодо предмету спору. Наскільки це можливо, інвестор і відповідна Договірна Сторона намагатимуться сумлінно вирішувати усі спори шляхом консультацій та переговорів.

3. Якщо ці спори не можуть бути вирішені таким чином протягом шести (6) місяців після дати подання письмового повідомлення, вказаного в пункті 2, за вибором інвестора спори можуть бути передані на розгляд до:

(a) суду відповідної юрисдикції Договірної Сторони, на території якої була здійснена інвестиційна діяльність; або

(b) Міжнародного центру по врегулюванню інвестиційних спорів (ICSID), створеного у відповідності з положеннями Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами; або

(c) ad hoc арбітражних судів, заснованих згідно з Арбітражними Правилами Процедури Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ);

(d) будь-якого іншого арбітражного суду або відповідно до арбітражних правил, у тому числі, але не виключно до Стамбульського арбітражного центру (ISTAC) або відповідної установи України, якщо Сторони спору домовляться про це.

4. У разі, якщо інвестор передав спір на розгляд в ту чи іншу установу з вирішення спорів, зазначену у пункті 3, вибір цієї установи є остаточним.

5. При вирішенні який з інвестиційних спорів знаходиться під юрисдикцією ICSID та під компетенцією суду, арбітражний суд, створений відповідно до пункту 3 (b), має враховувати повідомлення направлене 3 березня 1989 року Турецькою Республікою в ICSID, відповідно до статті 25 (4) Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами і іноземними особами, стосовно категорії спорів, які підлягають або не підлягають компетенції ICSID, яке є невід'ємною частиною цієї Угоди.

6. Арбітражні суди приймають рішення відповідно до положень цієї Угоди, національного законодавства залученої до спору Договірної Сторони, на території якої була здійснена інвестиційна діяльність

(включаючи колізію правових норм) і відповідних принципів міжнародного права, визнаних обома Договірними Сторонами.

7. Арбітражні рішення є остаточними та обов'язковими для всіх Сторін спору. Кожна Договірна Сторона зобов'язується виконати рішення відповідно до свого національного законодавства.

Стаття 11 **Відмова у наданні переваг**

1. Договірна Сторона може відмовити у перевагах цієї Угоди інвестору держави іншої Договірної Сторони, який є підприємством держави іншої Договірної Сторони та його інвестиціям, якщо таке підприємство не має значної комерційної діяльності на території держави іншої Договірної Сторони, відповідно до законодавства якої таке підприємство створене або засноване, а також якщо підприємство належить або контролюється інвесторами не Договірної Сторони, або інвестором держави Договірної Сторони, що відмовляє у наданні переваг.

2. Договірна Сторона, що відмовляє у наданні переваг, наскільки це можливо, попередньо повідомляє іншу Договірну Сторону про відмову у наданні переваг.

Стаття 12 **Вирішення спорів між Договірними Сторонами**

1. Договірні Сторони прагнутимуть до швидкого та справедливого вирішення будь-яких спорів між ними стосовно тлумачення або застосування цієї Угоди. У цьому зв'язку, Договірні Сторони погоджуються проводити прямі і змістовні переговори для прийняття рішення. Якщо Договірні Сторони не можуть дійти згоди протягом шести (6) місяців з початку спору вищезазначеним шляхом, спір може бути передано, за вимогою однієї із Договірних Сторін, до арбітражного суду з трьох членів.

2. Протягом двох (2) місяців після отримання звернення, кожна Договірна Сторона призначає одного члена арбітражного суду. Два арбітри обирають третього арбітра Головою, який є громадянином третьої держави. У випадку, якщо одній Договірній Стороні не вдалося призначити арбітра у встановлений строк, інша Договірна Сторона може запросити Президента Міжнародного Суду ООН здійснити це призначення.

3. Якщо обидва арбітри не можуть дійти згоди щодо обрання Голови протягом двох (2) місяців після їх призначення, Голова призначається на вимогу однієї з Договірних Сторін Президентом Міжнародного Суду ООН.

4. Якщо у випадку, зазначеному в пунктах 2 та 3 цієї статті, Президент Міжнародного Суду ООН не може виконати вказану функцію або, якщо він є громадянином однієї із Договірних Сторін, призначення здійснюється Віце-президентом, та, якщо Віце-президент не може здійснити вказану функцію або, якщо він є громадянином однієї із

Договірних Сторін, член Міжнародного суду ООН, наступний за старшинством, який не є громадянином будь-якої Договірної Сторони, здійснює таке призначення.

5. Протягом трьох (3) місяців від дати обрання Голови Арбітражний Суд має досягти згоди щодо правил процедури, які не повинні суперечити іншим положенням цієї Угоди. У разі відсутності домовленості суд звертається до Президента Міжнародного Суду ООН для визначення правил процедури, з урахуванням загальноновизнаних правил міжнародної арбітражної процедури.

6. Якщо не має іншої домовленості, всі документи подаються та всі слухання завершуються протягом восьми (8) місяців від дати обрання Голови, і арбітражний суд виносить своє рішення протягом двох (2) місяців після дати остаточного подання документів або після останнього слухання, в залежності від того, що було пізніше. Арбітражний Суд схвалює свої рішення, які є остаточними та обов'язковими, більшістю голосів. Арбітражний Суд приймає свої рішення відповідно до положень цієї Угоди та міжнародного права, що застосовуються Договірними Сторонами.

7. Витрати, які понесе Голова, інші арбітри, та інші кошти, витрачені в результаті судочинства, сплачуються у рівних частинах обома Договірними Сторонами. Однак, Суд може також, на власний розсуд вирішити, що більша частина коштів має бути сплачена однією із Договірних Сторін.

8. Спір не може бути передано до міжнародного арбітражного суду згідно з положеннями цієї статті, якщо такий самий спір був переданий до іншого міжнародного арбітражного суду згідно з положеннями статті 10 та перебуває там на розгляді до цього часу. Зазначене не зменшуватиме зобов'язання щодо проведення прямих та змістовних переговорів між обома Договірними Сторонами.

Стаття 13 **Документообіг**

Повідомлення та інші документи стосовно врегулювання спорів відповідно до статей 10 та 12 з боку України надсилаються до:

- (a) Міністерства юстиції України стосовно статей 10 і 11;
- (b) Міністерства закордонних справ стосовно статті 12".

Повідомлення та інші документи стосовно врегулювання спорів відповідно до статей 10 та 12 з боку Турецької Республіки надсилаються до:

Başbakanlık Hukuk Hizmetleri Başkanlığı
(Prime Ministry Department of Law Services)
Başbakanlık Merkez Bina
Vekaletler Caddesi B-Blok 06573
Bakanlıklar/Ankara
Türkiye

Стаття 14 Набрання чинності

1. Ця Угода набирає чинності з дати отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення про виконання Договірними Сторонами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання цією Угодою чинності.

2. Ця Угода є чинною протягом десяти (10) років та продовжуватиме залишатися чинною до того часу, поки її дію не буде припинено у відповідності з пунктом 4 цієї Статті.

3. Ця Угода може бути змінена у будь-який час за взаємною письмовою згодою Договірних Сторін. Будь-які поправки набирають чинності відповідно до процедури, передбаченої пунктом 1 цієї Статті.

4. Кожна Договірна Сторона може, надіславши за один рік письмове повідомлення іншій Договірній Стороні, припинити дію цієї Угоди до завершення початкового десятирічного періоду або в будь-який час.

5. Що стосується інвестицій, які здійснені до дати припинення дії цієї Угоди і до яких застосовується ця Угода, положення всіх інших статей цієї Угоди залишаються чинними протягом десяти (10) років з дати такого припинення.

На посвідчення чого, належним чином уповноважені своїми урядами представники підписали цю Угоду.

Учинено в м. Київ “9” жовтня 2017 року в двох примірниках, кожний українською, турецькою та англійською мовами, при цьому всі тексти є рівно автентичними.

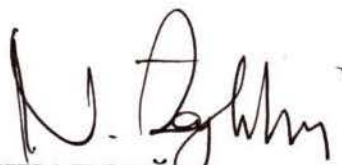
В разі виникнення розбіжностей щодо тлумачення положень цієї Угоди, текст англійською мовою матиме переважну силу.

ЗА УРЯД УКРАЇНИ

СТЕПАН КУБІВ
Перший віце-прем'єр-міністр –
Міністр економічного розвитку
і торгівлі

**ЗА УРЯД
ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ**

НИХАТ ЗЕЙБЕКЧІ
Міністр економіки